

وزارت جهاد کشاورزی
معاونت آب و خاک
مجری طرح توسعه سامانه‌های نوین آبیاری

دستورالعمل اجرایی طرح توسعه سامانه‌های نوین آبیاری

شماره ۱۳۰۰۴۷
مورخ: ۱۴۰۲/۶/۲۰

فهرست

عنوان

صفحه

مقدمه	۴
اهداف	۴
ماده ۱- تعاریف	۴
ماده ۲- سیاست گذاری	۷
ماده ۳- مدارک مورد نیاز	۷
ماده ۴- نحوه ثبت نام و بررسی درخواست	۷
ماده ۵- مراحل طراحی و تصویب فنی طرح	۸
ماده ۶- مراحل مالی	۸
ماده ۷- مراحل اجرا	۸
ماده ۸- مرحله نظارت بر اجرا	۹
ماده ۹- مرحله پرداخت	۹
ماده ۱۰- تحویل موقت و قطعی پروژه	۱۰
ماده ۱۱- نگهداری و بهره برداری	۱۰
ماده ۱۲- حسن انجام کار	۱۰
ماده ۱۳- سایر خدمات مشاوره	۱۱
ماده ۱۴- مسئولیت حسن اجرا	۱۱
ماده ۱۵- سایر	۱۱

پیوست ها

- نمودار شماره ۱- چارت نحوه ثبت نام و مراحل مختلف طراحی و اجرای سامانه های نوین آبیاری..... ۱۲
- پیوست شماره ۱- فرم تعهدنامه محضری متقاضیان سامانه های نوین آبیاری..... ۱۳
- فرم شماره (۱): بازدید از محل درخواست اجرای سامانه های نوین آبیاری و بررسی وضع موجود..... ۱۴
- فرم شماره (۲): اعلام نتیجه بررسی به متقاضی در خصوص نداشتن شرایط برای اجرای سامانه های نوین آبیاری..... ۱۶
- فرم شماره (۳): درخواست بررسی مجدد به مدیریت جهاد کشاورزی..... ۱۷
- فرم شماره (۴): اعلام نتیجه بررسی مجدد مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان به متقاضی..... ۱۸
- فرم شماره (۵): تأییدیه کمیته فنی..... ۱۹
- فرم شماره (۶): عدم تأیید طرح در کمیته فنی..... ۲۰
- فرم شماره (۷): انتخاب پیمانکار و معرفی متقاضی به شرکت پیمانکار..... ۲۱
- فرم شماره (۸): اعلام عقد قرارداد شرکت پیمانکار با متقاضی..... ۲۲
- فرم شماره (۹): معرفی مشاور ناظر به شرکت پیمانکار..... ۲۳
- فرم شماره (۱۰): صورتجلسه تحویل زمین..... ۲۴
- فرم شماره (۱۱): اعلام شروع عملیات اجرایی و برنامه زمانبندی اجرایی..... ۲۵
- فرم شماره (۱۲): گزارش بررسی لوازم و تجهیزات و عملیات اجرایی توسط مشاور ناظر..... ۲۶
- فرم شماره (۱۳): گزارش نظارتی الف..... ۲۷
- فرم شماره (۱۴): گزارش نظارتی ب..... ۲۸
- فرم شماره (۱۵): اعلام اتمام طرح و درخواست تحویل موقت..... ۲۹
- فرم شماره (۱۶): درخواست حضور کارشناس مدیریت به منظور تنظیم صورتجلسه تحویل موقت..... ۳۰
- فرم شماره (۱۷): صورتجلسه تحویل موقت طرح سامانه های نوین آبیاری..... ۳۱
- پیوست فرم شماره (۱۷) صورتجلسه تأییدیه آموزش بهره برداری و نگهداری سامانه آبیاری اجراء شده به بهره بردار..... ۳۲
- فرم شماره (۱۸): درخواست تحویل قطعی مطابق بند ۳-۱۰..... ۳۳
- فرم شماره (۱۹): درخواست حضور کارشناس مدیریت به منظور تنظیم صورتجلسه تحویل قطعی..... ۳۴
- فرم شماره (۲۰): صورتجلسه تحویل قطعی طرح سامانه های نوین آبیاری..... ۳۵

مقدمه

در اجرای سیاست‌ها و برنامه‌های وزارت جهاد کشاورزی در حوزه افزایش بهره‌وری آب کشاورزی و نظر به وضعیت آب و هوایی و کمبود آب در مناطق مختلف کشور، لزوم برنامه‌ریزی دقیق به منظور مدیریت مطلوب مصرف آب بیش از پیش مشاهده می‌شود. در این راستا، معاونت آب و خاک وزارت متبوع (مجری طرح توسعه سامانه‌های نوین آبیاری) برای مصرف بهینه آب در مزرعه و ارتقای بهره‌وری آن، نسبت به تدوین دستورالعمل اجرایی طرح توسعه سامانه‌های نوین آبیاری اقدام نموده است. شایسته است؛ با اجرای کامل دستورالعمل توسط سازمان‌های جهاد کشاورزی استان‌ها، موجبات ایجاد وحدت رویه برای نیل به اهداف فوق فراهم گردد.

نسخه حاضر دستورالعمل، بر مبنای دستورالعمل اجرایی سال ۱۴۰۰ ابلاغی شماره ۱۴۰۰/۶۰۵/۱۷۲۹ مورخ ۱۴۰۰/۱/۳۱ مورد بازبینی و ویرایش قرار گرفته است. در ویرایش این نسخه نظرات و پیشنهادات واحدهای فنی و اجرایی مرتبط اعم از بخش خصوصی و دولتی (به ویژه سازمان‌های جهاد کشاورزی استان‌ها) به همراه نقطه نظرات نهادهای نظارتی واصله به دفتر مجری و یا سایر واحدهای اجرایی تابعه، در کارگروه تخصصی متشکله در دفتر مجری سامانه‌های نوین آبیاری مورد بررسی و تدقیق قرار گرفته و در حد لزوم و امکان لحاظ گردیده است.

اهداف:

- ۱- ساماندهی و ارتقای مدیریت نظام اجرایی از طریق اعمال وظایف حاکمیتی نظیر سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، نظارت، حمایت و هدایت امور به منظور افزایش کیفی و کمی توسعه سامانه‌های نوین آبیاری
- ۲- ساماندهی و تعیین نقش‌ها و وظایف سطوح درگیر در اجرای فرآیند
- ۳- نگاه سیستمی بر فرآیندهای مطالعه، طراحی، اجرا، نظارت، بهره‌برداری و نگهداری از سامانه‌های نوین آبیاری
- ۴- ایجاد و توسعه سامانه‌های نوین آبیاری از طریق مصرف بهینه اعتبارات و سایر منابع
- ۵- استانداردسازی و پرهیز از سلیقه‌گرایی
- ۶- استفاده حداکثری از ظرفیت‌ها و پتانسیل‌های بخش غیردولتی
- ۷- افزایش سطح رضایت‌مندی بهره‌برداران و ارباب رجوع

ماده (۱): تعاریف

۱-۱- **دستورالعمل:** این دستورالعمل برای پروژه‌هایی که از محل اعتبارات کمک‌های فنی و اعتباری وفق موافقت‌نامه‌های سالیانه طرح توسعه سامانه‌های نوین آبیاری ابلاغ می‌گردد لازم‌الاجراء است.

۱-۲- **سامانه‌های نوین آبیاری:** به مجموعه تمهیدات، راهکارها و فناوری‌های جدید آبیاری اطلاق می‌شود که با عملیاتی کردن آنها، ضمن ارتقاء راندمان آبیاری، نیاز واقعی آب گیاهان تامین و شرایط خاک به لحاظ فیزیکی، شیمیایی و زیست محیطی پایدار نگه‌داشته می‌شود.

مصادیق این تعریف بکارگیری سامانه‌های نوین آبیاری نظیر آبیاری موضعی شامل: قطره ای، تیپ، زیرسطحی، بابلر، زیرسطحی کم‌فشار و آبیاری بارانی شامل ماشین‌های آبیاری از جمله سنتریوت (آبفشان دوار)، لینیئر (آبفشان خطی) و قرقره‌ای بوم‌دار، انواع روش‌های بارانی از جمله روش کلاسیک ثابت با آبپاش متحرک و نیمه متحرک، ویل‌موو (آبفشان غلطان)، قرقره‌ای با آبپاش گان (تفنگی)، رین‌فلت و کم‌فشار و سایر سیستم‌های نوین آبیاری که توسط دفتر مجری اعلام خواهد شد.

- ۳-۱- **عرصه:** عبارت است از کلیه اراضی آبی تحت کشت تمامی محصولات زراعی و باغی تعریف شده از سوی معاونت های زراعت و باغبانی وزارت جهاد کشاورزی.
- ۴-۱- **متقاضی:** عبارت است از شخص حقیقی یا حقوقی که بهره بردار اراضی کشاورزی با آب تأمین شده باشد (دارای مدارک مندرج در ماده ۳ این دستورالعمل باشد) که پس از عقد قرارداد اجرایی کارفرما نامیده می شود.
- ۵-۱- **طرح های تجمیعی:** عبارتند از طرح هایی که تجمیع اراضی و بهره برداری از منابع آب و خاک کشاورزی در آنها بر اساس ماده (۱۲) آیین نامه اجرایی موضوع ماده (۶) قانون جلوگیری از خردشدن اراضی کشاورزی و ایجاد قطعات مناسب فنی، اقتصادی و دستورالعمل اصلاحی تبصره (۳) آن موضوع ابلاغیه شماره ۶۱۳۵/۰۲۰ مورخ ۱۳۹۸/۴/۱ وزارت متبوع و شیوه نامه های اجرایی قانون مذکور، صورت گرفته است.
- ۶-۱- **طرح های دارای منابع آب مشترک:** عبارتند از طرح هایی که دارای منبع آب مشترک بوده و طراحی، اجراء و مدیریت سامانه نوین آبیاری بصورت یکپارچه باشد.
- ۷-۱- **تأمین کننده مجاز:** عبارتست از شرکت تولیدکننده و یا واردکننده لوازم و تجهیزات آبیاری و یا اشخاص حقیقی یا حقوقی دارای نمایندگی رسمی از شرکت های فوق الذکر که اسامی آنها در سامانه درج گردیده باشد.
- ۸-۱- **مشاور طراح:** عبارتست از شخص حقیقی یا حقوقی دارای گواهی صلاحیت مشاوره در زمینه سامانه های نوین آبیاری از مراجع ذیصلاح.
- ۹-۱- **مشاور بررسی کننده:** عبارتست از شخص حقیقی یا حقوقی دارای گواهی صلاحیت مشاوره در زمینه سامانه های نوین آبیاری از مراجع ذیصلاح که در صورت انعقاد قرارداد بررسی طرح، امکان طراحی و نظارت به صورت همزمان سامانه های نوین آبیاری را در استان مربوطه نخواهد داشت.
- ۱۰-۱- **بازرس فنی:** شخص حقوقی دارای گواهی صلاحیت بازرسی فنی در زمینه لوازم و تجهیزات آبیاری از مؤسسه ملی استاندارد مندرج در لیست سامانه
- ۱۱-۱- **مشاور راهبردی:** عبارتست از شخص حقوقی دارای گواهی صلاحیت مشاوره در زمینه سامانه های نوین آبیاری از مراجع ذیصلاح.
- ۱۲-۱- **مشاور ناظر:** عبارتست از شخص حقیقی یا حقوقی دارای گواهی صلاحیت مشاوره در زمینه سامانه های نوین آبیاری از مراجع ذیصلاح.
- ۱۳-۱- **پیمانکار:** عبارتست از شرکت پیمانکار دارای گواهی صلاحیت معتبر در زمینه اجرای سامانه های نوین آبیاری از مراجع ذیصلاح.
- تبصره (۱):** مراجع ذیصلاح در حال حاضر، عبارتند از مجری طرح توسعه سامانه های نوین آبیاری و سازمان برنامه و بودجه کشور.
- تبصره (۲):** هریک از عوامل موضوع مفاد بندهای ۷ الی ۱۳ ماده ۱ در صورتی مجاز به انجام کار از نظر مجری می باشند که علاوه بر اخذ صلاحیت از مراجع ذیصلاح یاد شده، اسامی آنها در سامانه درج گردیده باشد.
- ۱۴-۱- **دفترچه مطالعه و طراح:** دفترچه طراحی و کلیه مدارک و مستندات و آلبوم نقشه های طرح.
- ۱۵-۱- **مؤسسه عامل:** صندوق حمایت از توسعه بخش کشاورزی، بانک ها و مؤسسات دارای مجوز از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تشخیص و اعلام وزارت جهاد کشاورزی.

۱۶-۱- مجری: طرح توسعه سامانه های نوین آبیاری.

۱۷-۱- رئیس سازمان: رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان.

۱۸-۱- مدیریت: مدیر آب و خاک و امور فنی و مهندسی سازمان جهاد کشاورزی استان.

۱۹-۱- مدیر شهرستان: مدیر جهاد کشاورزی شهرستان .

۲۰-۱- سامانه: سامانه جامع نوین آبیاری به نشانی novinabyari.maj.ir

۲۱-۱- ستاد استانی: به منظور ایجاد هماهنگی و تسهیل در اجرای این دستورالعمل، ستاد استانی سامانه های نوین

آبیاری در سازمان جهاد کشاورزی استان با ترکیب و شرح وظایف ذیل تشکیل می شود:

الف- رئیس سازمان (رئیس ستاد)

ب- معاونت برنامه ریزی و امور اقتصادی

ج - مدیر آب و خاک و امور فنی و مهندسی (دبیر ستاد)

د- مدیر زراعت

ه- مدیر باغبانی

و- مدیر ترویج

ز- مدیر امور اراضی

ح- مدیر موسسه عامل

ط- کارشناس مسئول توسعه سامانه های نوین آبیاری

تبصره: رئیس سازمان می تواند از مدیران جهاد کشاورزی شهرستان ها و سایر مدیران و کارشناسان حسب ضرورت در جلسات دعوت بعمل آورد.

وظایف ستاد:

الف- طرح موارد خاص استانی بر اساس پیشنهاد مدیریت و تصمیم گیری در مورد آن

ب- فراهم آوردن زمینه های اجرای سیاست ها و برنامه های مرتبط با سامانه های نوین آبیاری

ج- کمک به اجرای مطلوب دستورالعمل ها، استانداردها و ضوابط فنی و اجرایی و نظارتی مرتبط با سامانه های نوین آبیاری

د- رفع مشکلات و نارسائی ها در اجرای سیاست ها و برنامه های مرتبط با سامانه های نوین آبیاری

تذکر: مصوبات این ستاد نبایستی با دستورالعمل جاری و سایر بخش نامه های مجری مغایرت داشته باشد

۲۲-۱- کمیته فنی: کمیته ای است در سطح مدیریت آب و خاک که با ترکیب و شرح وظایف ذیل تشکیل می شود:

الف- مدیر آب و خاک و امور فنی مهندسی (رئیس کمیته)

ب- کارشناس مسئول توسعه سامانه های نوین آبیاری استان (دبیر)

ج- مدیر یا کارشناس آب و خاک شهرستان مربوطه

د- کارشناس نماینده مشاور طراح

ه- کارشناس نماینده مشاور بررسی کننده (در صورت وجود)

تبصره: رئیس کمیته می تواند از سایر مدیران و کارشناسان حسب ضرورت در جلسات دعوت بعمل آورد.

وظایف کمیته فنی:

الف- تصویب روش آبیاری پیشنهادی مشاور طراح متناسب با اولویت اجرایی در سامانه های نوین آبیاری

ب- بررسی و تصویب دفترچه مطالعه و طراحی

ج- تعیین تکلیف و نحوه تأمین سهم مشارکت متقاضی (اعم از مشارکت مستقیم مالی و یا مدنی در تأمین سهم خودیاری)

تبصره: نحوه تعیین تکلیف بر اساس ضوابط بودجه هر سال به استان ها ابلاغ می گردد.

د- تصمیم گیری در مورد سایر مسایل فنی ارجاع شده در چارچوب این دستورالعمل.

ماده (۲): سیاست گذاری

۱-۲- میزان سقف اعتبارات هریک از سامانه های نوین آبیاری پس از برآورد هزینه های مطالعه، طراحی، اجراء و تبادل موافقت نامه های سالیانه طی بخش نامه ای مجزا به استان ها ابلاغ خواهد شد.

۲-۲- اجرای طرح در اراضی دارای تشکلهای بهره برداری از قبیل شرکت سهامی زراعی، تعاونی تولید، دانش- آموختگان کشاورزی، شهرک های کشاورزی، طرح های تجمیعی، طرح های دارای منابع آب مشترک، طرح های دارای الگوی کشت متناسب با سیاست های وزارت جهاد کشاورزی، منابع آب تجهیز شده به وسایل اندازه گیری هوشمند/ حجمی آب و نیز بر اساس تاریخ درخواست، ارائه مدارک کامل و تأمین سهم خودیاری از اولویت برخوردار خواهند بود.

۳-۲- با عنایت به اینکه، هدف طرح توسعه سامانه های نوین آبیاری ارتقاء بهره وری در استفاده از منابع آبی کشور می باشد، اولویت اجراء با سامانه هایی است که با راندمان آبیاری بالاتر، نیل به هدف فوق الذکر را بیش از سایر روش ها تأمین نماید. بدیهی است؛ تشخیص روش آبیاری مناسب با پیشنهاد مشاور طراح و تصویب کمیته فنی می باشد.

۴-۲- با توجه به اینکه تسهیلات کم بهره و یا کمک های بلاعوض دولتی اعطایی به متقاضیان، مختص اراضی و منبع آب آنها می باشد، لذا، در اراضی مورد درخواست متقاضی، نایستی طی سال های قبل، از کمک های فوق الذکر برای اجرای سامانه های نوین آبیاری استفاده شده باشد.

ماده (۳): مدارک مورد نیاز

۱-۳- مدارک شناسایی: برای افراد حقیقی کارت ملی و شناسنامه، برای افراد حقوقی اساس نامه و آگهی تأسیس و آخرین تغییرات شرکت به ثبت رسیده.

۲-۳- مدارک آب: پروانه بهره برداری معتبر یا تخصیص از منابع آب، صادره از سوی شرکت های سهامی آب منطقه ای و سازمان آب و برق خوزستان (برآورد میزان دقیق آبدی موجود منابع آب برای طراحی بر عهده مشاور طراح می باشد).

تبصره: در صورت عدم وجود مدارک آب به شرح فوق، سایر مدارک آب در صورت تصویب در کارگروه استانی آئین نامه اجرایی ماده ۱۱ قانون تشکیل وزارت جهاد کشاورزی مورد قبول خواهد بود.

۳-۳- مدارک زمین:

مدارک مربوط به زمین که موید بهره برداری متقاضی از نظر ضوابط و مقررات مراجع ذیربط بوده و مورد قبول سازمان جهاد کشاورزی استان باشد.

ماده (۴): نحوه ثبت نام و بررسی درخواست

۱-۴- ثبت نام فقط از طریق سامانه انجام می گیرد. (کلیه مراحل از ثبت نام تا اجرای سامانه های نوین آبیاری در نمودار شماره یک پیوست، تشریح شده است)

۴-۲- بررسی درخواست متقاضی بر اساس اطلاعات و مدارک بارگذاری شده در سامانه و تشکیل پرونده متقاضی توسط مدیریت شهرستان می باشد.

۴-۳- بازدید از محل و بررسی اولیه امکان اجرای سامانه های نوین آبیاری طبق (فرم شماره ۱)

۴-۴- اعلام پاسخ به متقاضی به وسیله مدیر شهرستان:

الف - نداشتن شرایط برای اجرای سامانه های نوین آبیاری (اعم از فنی یا اعتباری) با اعلام دلایل طبق (فرم شماره ۲).
ب - داشتن شرایط و معرفی متقاضی به مشاور طراح.

تبصره: در صورت پاسخ منفی، متقاضی می تواند ظرف مدت حداکثر یک ماه اعتراض خود را به مدیر شهرستان اعلام نماید و نتیجه بررسی مجدد از سوی مدیریت شهرستان به متقاضی اعلام می گردد (فرم های شماره ۳، ۴).

۴-۵- متقاضی باید نسبت به ارائه تعهدنامه محضری به مدیر شهرستان به منظور تعهد حسن اجراء و استفاده و بهره برداری از سامانه آبیاری اقدام نماید (طبق فرم پیوست یک).

تبصره: کلیه تعهدات متقاضی در قبال تسهیلات و کمک های بلاعوض دریافتی وی به شرح مندرج در فرم تعهدنامه پیوست یک بوده و در صورت نقل و انتقال هر یک از مدارک موضوع بندهای (۲-۳) و (۳-۳) ماده ۳ این دستورالعمل، تعهدات وی به متقاضی جدید منتقل خواهد شد.

ماده (۵): مراحل طراحی و تصویب فنی طرح

۵-۱- مطالعه، طراحی و تهیه دفترچه مطالعه و طراحی توسط مشاور طراح.

۵-۲- بررسی دفترچه مطالعه و طراحی طرح توسط کمیته فنی

۵-۳- تصویب طرح و مهر و امضاء شدن کلیه نسخ تصویب شده توسط کمیته فنی (فرم شماره ۵).

۵-۴- عودت دفترچه مطالعه و طراحی به شرکت مشاور طراح، در صورت عدم تصویب طرح در کمیته فنی به منظور اعمال اصلاحات مورد نظر (فرم شماره ۶)

۵-۵- تعیین تکلیف نحوه تأمین سهم مشارکت متقاضی در کمیته فنی (بر اساس پیشنهاد مدیریت شهرستان)

تبصره: کمیته فنی می تواند در بررسی طرح ها از خدمات مشاور استفاده نماید (ضمناً در طرح های بالای ۵۰ هکتار استفاده از مشاور بررسی کننده الزامیست).

ماده (۶): مراحل مالی

۶-۱- مستندات تأیید شده طرح توسط مدیریت به کارگروه اقتصادی و توسعه سرمایه گذاری سازمان جهاد کشاورزی استان یا کارگروه مدیریت شهرستان برای تعیین منابع مالی مرتبط ارائه و پس از تصویب اعتبار به موسسه عامل ارسال می گردد.

۶-۲- پرونده متقاضی شامل موارد ذیل است: مدارک موضوع ماده ۳، تعهدنامه رسمی بهره برداری تنظیمی در دفتر اسناد رسمی (پیوست یک)، معرفی نامه کارگروه اقتصادی و توسعه سرمایه گذاری، میزان کمک بلاعوض و سهم مشارکت متقاضی و نحوه تأمین آن، دفترچه مطالعه و طراحی پروژه، یک نسخه از قرارداد پیمانکاری (فرم های شماره ۷ و ۸)

ماده (۷): مراحل اجراء

۷-۱- بازدید و تنظیم صورتجلسه تحویل زمین:

ترکیبی از نمایندگان ذیل از محل اجرای پروژه بازدید و صورتجلسه تحویل زمین را به منظور اجرای سامانه نوین آبیاری تنظیم می نمایند. (فرم شماره ۱۰)

الف - مدیر شهرستان (یا نماینده وی)

ب - متقاضی

ج - نماینده مشاور ناظر

د - پیمانکار

۲-۷- انعقاد کلیه قراردادها بر اساس استعلام قیمت و انتخاب پیمانکار واجد شرایط و دارای ظرفیت آزاد در بستر زیرسامانه فراخوان انتخاب پیمانکار انجام می شود.

۳-۷- لوازم و تجهیزات مورد نیاز پروژه باید توسط متقاضی و از طریق تأمین کنندگان مجاز تأمین گردد.

تبصره ۱: متقاضی می تواند تهیه و خرید تمام یا بخشی از لوازم پروژه را به پیمانکار واگذار نماید.

تبصره ۲: هرگونه خرید لوازم و تجهیزات باید دارای فاکتور رسمی صادره از سوی تأمین کنندگان مجاز بوده و به تأیید مشاور ناظر رسیده باشد.

۴-۷- عملیات اجرایی پروژه، طبق برنامه زمان بندی پس از عقد قرارداد با پیمانکار و تأیید مشاور ناظر شروع می شود.

ماده (۸): مرحله نظارت بر اجراء

۱-۸- مدیریت پس از دریافت پیمان اجرایی نسبت به معرفی مشاور ناظر به متقاضی، پیمانکار و مؤسسه عامل اقدام می نماید (فرم شماره ۹).

۲-۸- پیمانکار نحوه اجراء، برنامه زمان بندی و شرح عملیات اجرایی را برای نظارت و تأیید به مشاور ناظر اعلام می نماید (فرم شماره ۱۱).

۳-۸- مشاور ناظر بر اساس شرح خدمات مندرج در قرارداد نظارتی نسبت به اعمال نظارت و تهیه گزارش نظارت اقدام و به مدیریت بر اساس فرم های شماره ۱۲، ۱۳ و ۱۴ اعلام می نماید.

ماده (۹): مرحله پرداخت

پرداخت اعتبارات توسط مؤسسه عامل به یکی از دو روش زیر انجام می پذیرد:

۱-۹- آزادسازی اعتبارات کمک بلاعوض و سهم مشارکت متقاضی بر اساس قرارداد مصوب پس از ارسال صورت وضعیت توسط پیمانکار و یا فاکتور رسمی توسط تأمین کننده مجاز و متناسب با پیشرفت فیزیکی، پس از تأیید مشاور ناظر و تصویب مدیریت و تأیید متقاضی در وجه پیمانکار یا تولیدکننده

تبصره ۱: پرداخت به تولیدکننده یا تأمین کننده مجاز قبل از اجرای عملیات در قبال اخذ ضمانت نامه بانکی بلامانع است.

تبصره ۲: کلیه پرداخت ها (در صورت پرداخت به پیمانکار و یا تأمین کننده مجاز) می بایست به حساب رسمی آنان واریز گردد.

تبصره ۳: در صورتی که متقاضی نسبت به خرید لوازم اقدام نماید با ارائه فاکتور رسمی و رسید پرداخت وجه با رعایت تبصره ۲ این ماده پس از تأیید مشاور ناظر و تصویب مدیریت، پرداخت در وجه متقاضی بلامانع می باشد.

تبصره ۴: در صورت عدم امکان ارائه فاکتور رسمی از تولید کننده مجاز برای اقلام خرد و محدود شامل لوازم و اتصالات، تاییدیه مشاور ناظر ضروری است.

۲-۹- آزادسازی اعتبارات پس از اتمام عملیات اجرایی پروژه و تأیید مشاور ناظر و تصویب مدیریت و تأیید متقاضی در قالب سامانه صورت می گیرد.

در شرایطی که پروژه خاتمه یافته باشد و پرداختی انجام نگرفته باشد، دریافت سهم بلاعوض دولت با تقاضای متقاضی (در صورت اجرای پروژه از طریق پیمانکار ذیصلاح، نظارت توسط مشاور ناظر مطابق با طرح مصوب، تأیید مدیریت و تنظیم و امضای صورتجلسه تحویل زمین تا تحویل موقت)، پس از کسر حسن انجام کار در وجه متقاضی قابل پرداخت خواهد بود.

ماده (۱۰): تحویل موقت و قطعی پروژه

۱-۱۰- پیمانکار در پایان عملیات اجرایی به منظور تحویل موقت پروژه بر اساس مندرجات فرم های شماره ۱۵ و ۱۶ و ۱۷ اقدام می نماید.

تبصره ۱- در صورت عدم تأیید پروژه توسط مسئولین ذیربط و تنظیم صورتجلسه حاوی نواقص پروژه، پیمانکار موظف است؛ حداکثر ظرف مدت (۳۰) روز نسبت به رفع نواقص اقدام و سپس مراتب را به منظور انجام بازدید مجدد به اطلاع مدیریت برساند (فرم شماره ۱۷).

تبصره ۲- چنانچه نواقص اعلام شده توسط کارفرما (متقاضی) با تأیید مدیریت و مشاور ناظر، توسط پیمانکار رفع شده باشد و کارفرما (متقاضی) از تحویل پروژه خودداری نماید، مدیریت یا مدیر شهرستان می تواند پس از سه بار درخواست پیمانکار راساً نسبت به صدور مجوز آزاد سازی سپرده حسن انجام کار اقدام نماید.

۲-۱۰- پیمانکار موظف است؛ در زمینه آموزش بهره برداری و نگهداری به متقاضی در چارچوب قرارداد و ضمانت های انجام شده به مدت یک دوره بهره برداری از زمان تحویل موقت پروژه اقدام نماید.

۳-۱۰- مدیریت شهرستان پس از درخواست پیمانکار موظف است؛ پس از گذشت یکسال از تحویل موقت، به منظور تحویل قطعی پروژه زمان بازدید را به اطلاع مراجع ذیربط برساند (فرم های شماره ۱۸ و ۱۹ و ۲۰).

ماده (۱۱): نگهداری و بهره برداری

به منظور بهره برداری صحیح از سامانه های نوین آبیاری، بویژه موضوع مفاد بند ۲-۲ ماده ۲ این دستورالعمل، در صورت تأمین اعتبار، از طریق مشاورین ذیصلاح و بر اساس شرح خدمات ابلاغی به شماره نامه ۶۴۰۲۸ مورخ ۱۴۰۲/۴/۱۱ اقدام گردد.

ماده (۱۲): حسن انجام کار

۱-۱۲- از هر صورت وضعیت تأیید شده، ۱۰٪ از حق الزحمه عملیات اجرایی (بدون احتساب هزینه لوازم) به عنوان سپرده حسن انجام کار کسر می شود؛ که با تحویل موقت، ۵٪ آن آزاد و ۵٪ بقیه پس از تحویل قطعی آزاد خواهد شد.

۲-۱۲- یک سال پس از تحویل موقت پروژه، با درخواست پیمانکار ترکیبی از اعضای مشخص شده در ذیل فرم تحویل قطعی (شماره ۲۰) ضمن بازدید از پروژه، نسبت به تنظیم صورتجلسه تحویل قطعی پروژه اقدام می نمایند. در صورت تأیید و امضاء کلیه اعضا، ۵٪ سپرده حسن انجام کار باقیمانده در وجه پیمانکار آزاد خواهد گردید.

تبصره: چنانچه نواقص اعلام شده توسط کارفرما (متقاضی) با تأیید مدیریت و مشاور ناظر، توسط پیمانکار رفع شده باشد و کارفرما (متقاضی) از تأیید آزاد سازی سپرده حسن انجام کار خودداری نماید، مدیریت یا مدیر شهرستان می تواند پس از سه بار درخواست پیمانکار، راساً نسبت به صدور مجوز آزاد سازی سپرده حسن انجام کار اقدام و پروژه را تحویل قطعی نماید.

ماده (۱۳): سایر خدمات مشاوره

مدیریت می تواند در صورت لزوم از خدمات شرکت های بازرسی فنی برای کنترل کیفیت لوازم و تجهیزات آبیاری و مهندسین مشاور راهبردی برای نظارت بر فرآیندها استفاده نماید (در طرح های بالای ۲۰۰ هکتار بازرسی فنی برای کنترل کیفیت لوازم و تجهیزات الزامیست).

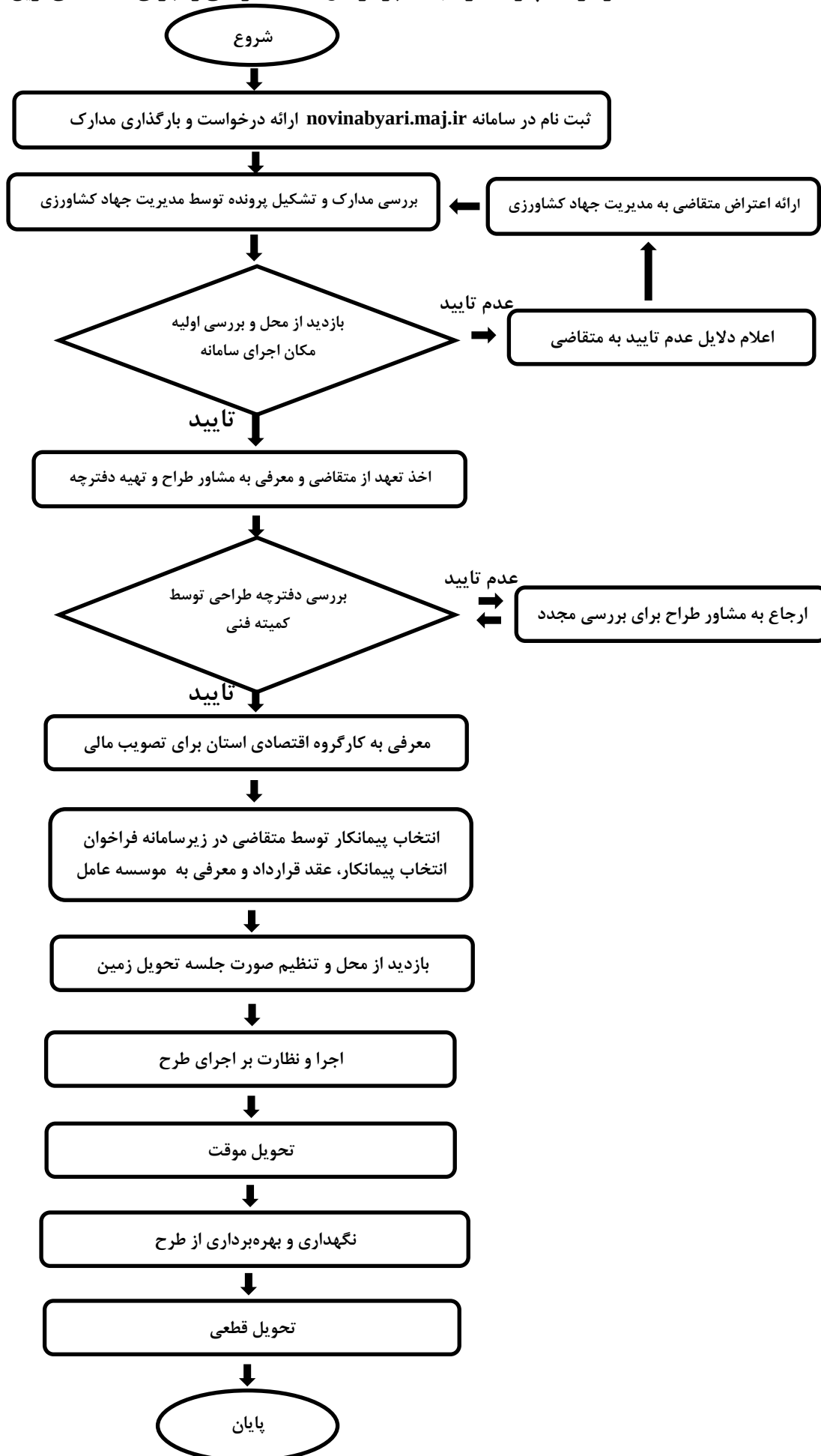
ماده (۱۴): مسئولیت حسن اجراء

مسئولیت حسن اجرای این دستورالعمل بر عهده رئیس سازمان است.

ماده (۱۵): سایر

این دستورالعمل برای هماهنگی و ایجاد وحدت رویه در روند اجرای طرح توسعه سامانه های نوین آبیاری در کشور در قالب ۱۵ ماده و ۱۸ تبصره و ۲۱ فرم تنظیم و به کلیه استان ها ارسال می گردد. لازم به ذکر است؛ هرگونه مورد خاص استان، خارج از مفاد این دستورالعمل و سایر موارد ابلاغی از سوی مجری، بر اساس پیشنهاد مدیریت در ستاد استان یا کارگروه آئین نامه اجرایی ماده ۱۱ قانون تشکیل وزارت جهاد کشاورزی حسب مورد مطرح و تصمیمات اتخاذ شده قابل اجراء می باشد. در این خصوص ارسال یک نسخه از مصوبات مرتبط به دفتر مجری الزامی است.

نمودار ۱- چارت نحوه ثبت نام و مراحل مختلف طراحی و اجرای سامانه های نوین آبیاری

(پیوست یک)

فرم تعهدنامه محضری متقاضیان سامانه های نوین آبیاری

اینجانب..... فرزند..... به شماره شناسنامه..... تاریخ تولد..... صادره از..... دارای
کد ملی..... تلفن همراه..... تلفن ثابت..... به نمایندگی..... که متقاضی اجرای سامانه
های نوین آبیاری در اراضی پلاک ثبتی..... واقع در شهرستان..... روستای..... مزرعه..... می باشم.
بدینوسیله متعهد می گردم:

۱- چنانچه در هریک از اسناد و مدارک و مجوز هائی که در خصوص اجرای طرح سامانه های نوین آبیاری توسط اینجانب ارائه گردیده و همچنین
حدود و مرزهای معرفی شده خدشه و مشکل و اعتراضی بوجود آید تمامی مسئولیت برعهده اینجانب میباشد و چنانچه از این حیث خساراتی وارد شود
موظف میباشم حداکثر ظرف مدت یکماه کلیه اعتبارات دریافتی را برحسب اعلام مدیریت آب و خاک و امور فنی مهندسی سازمان جهاد کشاورزی
استان و به حسابی که اعلام می نماید پرداخت نمایم.

۲- طرح سامانه نوین آبیاری را براساس طرح مصوب و توسط شرکتهای پیمانکار داری ظرفیت آزاد و مورد تأیید مندرج در سامانه طرح توسعه سامانه
های نوین آبیاری و ناظر تعیین شده توسط مدیریت آب و خاک و امور فنی و مهندسی استان طی مدت حداکثر یکسال از تاریخ دریافت اولین قسط
تسهیلات بانکی یا کمک بلاعوض دولتی مربوطه بطور کامل انجام دهم ضمناً تصریح میگردد طرح آبیاری مذکور را با استفاده از سهم کمک بلاعوض
دولتی یا تسهیلات مصوب در اختیار موسسه عامل، به همراه آورده شخصی، طبق نقشه و مشخصات به طور کامل اجراء و به بهره برداری خواهم رساند و
هرگونه مابه التفاوت افزایش قیمت لوازم و تجهیزات توسط اینجانب پرداخت خواهد گردید بعلاوه مطابق جدول زمانبندی پیوست دفترچه مطالعه و
طراحی یا جدول جدیدی که به تأیید اینجانب، پیمانکار، ناظر و مدیریت آب و خاک و امور فنی مهندسی سازمان جهاد کشاورزی رسیده باشد متعهد به
هرگونه همکاری از جمله در اختیار گذاشتن زمین، پیگیری موثر تأمین انرژی مورد نیاز طرح و اجرای به موقع طرح با پیمانکار و امضای صورتجلسات
فنی و مالی خواهم بود.

۳- چنانچه در فاصله زمانی اجرای طرح بنا به هر دلیلی نیاز به تغییراتی در طرح سامانه های نوین آبیاری ایجاد شود پس از موافقت کتبی مدیریت آب
و خاک و امور فنی مهندسی سازمان جهاد کشاورزی استان طرح را مطابق تغییرات مصوب اجرا خواهم نمود و اگر در نتیجه این تغییرات، سطح طراحی
شده (از نظر هکتار و مبلغ تسهیلات یا کمک بلاعوض دولتی) کاهش یابد، اینجانب حق هیچ گونه ادعائی در این خصوص نخواهم داشت.

۴- در صورت هرگونه اعتراضی نسبت به مطالعه، طراحی و اجرای طرح مبتنی بر صورت وضعیتها و صورتجلسات تحویل موقت و تحویل دائم، مراتب
مجدداً توسط کمیته فنی سامانه های نوین آبیاری استان مورد بررسی قرار گرفته و نتیجه نهایی آن لازم الاجرا خواهد بود.

۵- پس از اجرای کامل طرح و انجام مراحل تحویل و تحول، از زمان تحویل موقت، حداقل به مدت ده (۱۰) سال بدون تغییر در سامانه نوین آبیاری
اجراء شده از آن استفاده نمایم.

۶- چنانچه در فاصله زمانی اجراء و بهره برداری از طرح سامانه های نوین آبیاری، تصمیم به فروش یا انتقال زمین و منبع آب نمایم، قبل از انجام
معامله مراتب را به اطلاع مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان و مدیریت آب و خاک و امور فنی مهندسی سازمان جهاد کشاورزی استان خواهم رساند و
کلیه تعهدات خود را در قبال طرح به خریدار انتقال خواهم داد.

۷- در صورت تخلف از مفاد این تعهدنامه، سازمان جهاد کشاورزی استان می تواند از طریق مراجع ذیصلاح قانونی نسبت به استرداد مبلغ کمک
بلاعوض دولتی یا تسهیلات کم بهره و خسارات احتمالی اقدام نماید و بدینوسیله متقاضی حق هرگونه اعتراض نسبت به اقدامات سازمان جهاد
کشاورزی استان را صراحتاً و بدون قید و شرط از خود سلب می نماید.

نام و نام خانوادگی متعهد

تاریخ و امضاء و اثر انگشت

تعهدنامه فوق به شماره و در تاریخ در این دفترخانه به ثبت رسیده و امضاء و اثر انگشت متقاضی (متعهد)
مورد گواهی می باشد.

امضاء و مهر دفترخانه

(پیوست دو) فرم های ضمیمه

فرم شماره (۱): بازدید از محل درخواست اجرای سامانه های نوین آبیاری و بررسی وضع موجود

۱- مشخصات جغرافیایی:

استان: شهرستان: منطقه: بخش: روستا: نام مزرعه:

آدرس: ابعاد و مساحت زمین:

کروکی زمین با ابعاد و موقعیت منبع آب، همچنین کروکی موقعیت محل ضمیمه شود

۲- مشخصات مالک و نوع مالکیت:

نام و نام خانوادگی/ نام شرکت: نام پدر: شماره شناسنامه: کد ملی / شناسه ملی: صادره از: میزان تحصیلات: مالکیت: شخصی ☐ مشاعی ☐ تعاونی ☐ سایر (ذکر شود)

۳- مشخصات آب:

الف- منبع آب

چاه عمیق ☐ نیمه عمیق ☐ رودخانه: دائم ☐ فصلی ☐ کانال: پوشش شده ☐ خاکی ☐ چشمه ☐ قنات ☐ غیره ☐

ب- میزان آب و روش آبیاری

دبی آب بر اساس پروانه بهره برداری (لیتر بر ثانیه): نحوه توزیع آب: دائم ☐ نوبتی ☐

روش آبیاری مورد نظر بهره بردار:

بارانی ☐ از نوع:

موضعی ☐ از نوع:

ج- مشخصات ظاهری آب

شیرین ☐ لب شور ☐ شور ☐ زلال ☐ ماسه دار ☐ گل آلود (رودخانه) ☐

۴- مشخصات ظاهری خاک:

الف- بافت خاک سبک ☐ متوسط ☐ سنگین ☐

ب- عمق خاک زراعی سانتیمتر

ج- سایر عوامل مشهود: (راه، قلوه سنگ، شوره زار، توضیح داده شود)

۵- مشخصات کشت:

الف- زراعت

میزان سطح زیر کشت: درصد ترکیب کشت: سطح آیش: تناوب متداول: متوسط عملکرد با روش آبیاری فعلی:

ب- باغ

میزان سطح زیر کشت: درصد ترکیب کشت باغ: سن درختان: فاصله درخت ها در ردیف: فاصله ردیف ها: متوسط عملکرد با روش آبیاری فعلی:

۶- مشخصات ظاهری توپوگرافی:

- شیب: یکنواخت ☐ غیر یکنواخت ☐ برای: مقدار (درصد):

- نحوه تامین انرژی و امکانات موجود در محل:

دیزل ☐ ژنراتور ☐ برق منطقه ای ۳ فاز ☐ برق منطقه ای تک فاز ☐

سایر امکانات، تاسیسات و تجهیزات موجود:

۷- سایر موارد موثر در طرح (مسائل خاص منطقه، مسائل و مشکلات اجتماعی و اقتصادی و...):

امضا:

۸- نام و نام خانوادگی مالک اراضی:

۹- نظریات و پیشنهادات کارشناسی:

۱۰- آیا با توجه به موارد یاد شده مطالعات اجرای سامانه های نوین آبیاری در این اراضی ادامه یابد؟
نام و نام خانوادگی کارشناس: سمت: تخصص: محل خدمت:
تاریخ بازدید:

☐ بلی ☐ خیر

امضا کارشناس آب و خاک

کروکی زمین با درج ابعاد روی آن و موقعیت منبع آب:

کروکی موقعیت محلی زمین و راه های دستیابی:

تذکر: اطلاعات مندرج در پرسش نامه حاضر قابل استناد برای مشاورین، پیمانکاران نمی باشد.

مدیر جهاد کشاورزی شهرستان

مهر و امضا

فرم شماره (۲): اعلام نتیجه بررسی به متقاضی در خصوص نداشتن شرایط برای اجرای سامانه های نوین آبیاری

جناب آقای / خانم

مدیر عامل محترم شرکت

با سلام و احترام

بازگشت به درخواست جنابعالی/سرکار عالی در سامانه با کد رهگیری شماره مورخه / / ۱۴ به منظور

اجرای سامانه نوین آبیاری، بدینوسیله اعلام می دارد درخواست شما به دلیل / دلایل زیر:

۱-

۲-

.....

فاقد شرایط بوده و امکان پذیر نمی باشد.

مدیر جهاد کشاورزی شهرستان

فرم شماره (۳): درخواست بررسی مجدد به مدیریت جهاد کشاورزی

مدیر جهاد کشاورزی شهرستان.....

با سلام و احترام

پیرو درخواست در سامانه با کد رهگیری شماره..... مورخه / / ۱۴ به منظور اجرای سامانه نوین آبیاری در اراضی اینجانب/شرکت، به مساحت هکتار واقع در روستای بخش شهرستان بدینوسیله اعلام می دارد جوابیه شماره مورخ / / ۱۴، با توجه به دلیل / دلایل زیر قابل بازبینی مجدد می باشد. خواهشمند است دستور فرمایید ضمن بررسی مجدد، نتیجه را به اینجانب/ شرکت اعلام فرمایند.

-۱

-۲

.....

امضاء/ اثر انگشت متقاضی یا مدیرعامل شرکت

فرم شماره (۴): اعلام نتیجه بررسی مجدد مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان به متقاضی

آقا/خانم/شرکت

با سلام و احترام

بازگشت به درخواست بررسی مجدد پرونده سامانه های نوین آبیاری با کد رهگیری بدین وسیله اعلام می دارد درخواست مذکور به دلایل ذیل:

۱-

۲-

۳-

.

.

.

□ فاقد شرایط بوده و امکان پذیر نمی باشد.

□ حائز شرایط بوده و طبق مراحل و ضوابط قانونی به شرکت مشاور طراح معرفی می گردد.

در صورت اعتراض مجدد متقاضی مراتب از طریق مدیریت آب و خاک استان قابل بررسی است.

مدیر جهاد کشاورزی شهرستان

رونوشت:

-مدیر آب و خاک و امور فنی مهندسی برای استحضار

فرم شماره (۵): تأییدیه کمیته فنی

جلسه کمیته فنی در مورخه / / ۱۴ در محل تشکیل و طرح سامانه نوین آبیاری با مشخصات زیر به تصویب امضاکنندگان رسید.

- ۱- نام و نام خانوادگی متقاضی شهرستان روستا کد پروژه
- ۲- مساحت طرح هکتار
- ۳- دبی منطبق با پروانه بهره‌برداری:
- ۴- الگوی کشت تأیید شده:
- ۵- نوع روش آبیاری طراحی شده:
- ۶- هزینه کل خرید و اجرای طرح بر حسب ریال:
- ۷- هزینه واحد سطح بر حسب ریال:
- ۸- حداقل سهم مشارکت متقاضی بر حسب ریال:
- ۹- نحوه تامین سهم مشارکت متقاضی: ☐ نقدی ☐ غیر نقدی
- ۱۰- نام شرکت طراح:

تأییدیه اعضای کمیته فنی

- الف -مدیر آب و خاک و امور فنی مهندسی
- ب -کارشناس مسئول سامانه های نوین آبیاری استان
- ج-مدیر یا کارشناس آب و خاک شهرستان مربوطه
- د-کارشناس نماینده مشاور طراح
- ه-کارشناس نماینده مشاور بررسی کننده طرح در صورت وجود

فرم شماره (۶): عدم تأیید طرح در کمیته فنی

به: شرکت مشاور طراح.....

موضوع: عدم تأیید طرح

با سلام و احترام

با عنایت به بررسی طرح سامانه های نوین آبیاری آقای / خانم / شرکت به اطلاع می رساند طرح تهیه شده به دلایل زیر مورد تأیید نمی باشد. شایسته است طی مدت یک هفته اصلاحات لازم به عمل آمده و به کمیته فنی طرح ارائه گردد.

۱-.....

۲-.....

۳-.....

مدیر آب و خاک و امور فنی و مهندسی

رونوشت:

- مدیر جهاد کشاورزی شهرستان برای استحضار

- آقای / خانم / شرکت (مقتضای)

فرم شماره (۷): انتخاب پیمانکار و معرفی متقاضی به شرکت پیمانکار

مدیر جهاد کشاورزی شهرستان

با سلام و احترام

بدینوسیله اینجانب (آقای / خانم) / شرکت..... شرکت را از طریق زیرسامانه فراخوان انتخاب پیمانکار به عنوان پیمانکار پروژه سامانه نوین آبیاری خود انتخاب نمودم. خواهشمند است دستور فرمایید اقدامات مقتضی در این خصوص انجام گیرد.

امضا و اثر انگشت متقاضی / مهر و امضای شرکت متقاضی

شرکت.....

موضوع: معرفی آقای/ خانم/ شرکت برای انجام عملیات اجرا و تحویل سامانه های نوین آبیاری

با سلام و احترام

با عنایت به موافقت و تصویب طرح سامانه های نوین آبیاری، آقای/ خانم/ شرکت با کد پروژه و تعیین آن شرکت از سوی متقاضی به عنوان پیمانکار، ضمن ارسال یک نسخه دفترچه مطالعه و طراحی طرح به پیوست، مقتضی است دستور فرمایید ضمن عقد قرارداد با متقاضی مطابق مفاد پیمان اجرای سامانه های نوین آبیاری، این مدیریت و مدیریت آب و خاک و امور فنی و مهندسی سازمان را مطلع نمایید تا نسبت به اعلام مشاور ناظر بر طرح از سوی مدیریت آب و خاک و امور فنی و مهندسی سازمان و شروع مراحل اجرایی کار، اقدام گردد.

مدیر جهاد کشاورزی شهرستان

رونوشت:

- مدیر آب و خاک و امور فنی و مهندسی سازمان برای استحضار

فرم شماره (۸): اعلام عقد قرارداد شرکت پیمانکار با متقاضی

مدیر جهاد کشاورزی شهرستان

موضوع: ارسال قرارداد اجرایی با آقای/ خانم/ شرکت و درخواست اعلام مشاور ناظر

با سلام و احترام؛

بازگشت به نامه شماره..... مورخ ۱۴ / / در خصوص عقد قرارداد با آقای/ خانم/ شرکت با
کد پروژه..... مطابق مفاد پیمان اجرای سامانه های نوین آبیاری، به پیوست یک نسخه از قرارداد مذکور، ارسال
می گردد.

شرکت پیمانکار

رونوشت:

- مدیر آب و خاک و امور فنی و مهندسی سازمان بانضمام یک نسخه از قرارداد و اعلام کتبی مشاور ناظر به این شرکت برای استحضار

-آقا/ خانم/ شرکت (متقاضی)

فرم شماره (۹): معرفی مشاور ناظر به شرکت پیمانکار

شرکت.....

موضوع: معرفی مشاور ناظر

با سلام و احترام؛

بازگشت به رونوشت نامه شماره..... مورخ / / ۱۴، در خصوص عقد قرارداد اجرای طرح آقای/ خانم/ شرکت..... با کد پروژه..... به اطلاع می‌رساند مشاور ناظر طرح مذکور شرکت..... تعیین گردیده است. شایسته است هماهنگی لازم با مشاور ناظر فوق الذکر برای شروع عملیات اجرایی صورت پذیرد و مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان نیز از روند همکاری مذکور، به موقع مطلع گردد.

مدیر آب و خاک و امور فنی و مهندسی

رونوشت:

- مدیر جهاد کشاورزی شهرستان بانضمام یک نسخه از قرارداد نظارت برای استحضار
- مشاور ناظر برای اطلاع و هماهنگی با شرکت پیمانکار
- آقا/خانم/ شرکت (متقاضی)

فرم شماره (۱۰): صورتجلسه تحویل زمین

کد پروژه:

نام بهره بردار:

مشخصات جغرافیایی پروژه طبق نقشه (UTM) پیوست

استان:

شهرستان:

دهستان:

روستا:

شرکت طراح:

پیمانکار طرح:

مشاور ناظر:

تصویب کننده طرح:

مشخصات فیزیکی طرح	مشخصات مالی طرح (ریال)
نوع سامانه :	کمک بلاعوض دولتی:
مساحت زیر پوشش:	وام بانکی از محل تبصره: به مبلغ :
نوع محصول:	سهم آورده شخصی:
	برآورد جمع کل هزینه اجرای طرح:

در تاریخ / / ۱۴، محل پروژه مذکور مورد بازدید قرار گرفت و پس از تطبیق آن با مشخصات مندرج در طرح مصوب برای شروع عملیات اجرایی به پیمانکار تحویل گردید.

مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان یا نماینده وی

نام و نام خانوادگی

امضاء

بهره بردار (متقاضی)

نام و نام خانوادگی

امضاء و اثر انگشت

نماینده مشاور ناظر

نام و نام خانوادگی

امضاء

نماینده شرکت پیمانکار

نام و نام خانوادگی

امضاء و مهر شرکت

توجه: ضرورت دارد آمار فوق الذکر با اطلاعات ارسالی در سامانه یکی باشد.

فرم شماره (۱۱): اعلام شروع عملیات اجرایی و برنامه زمان بندی اجرایی

مشاور ناظر:.....

موضوع: اعلام شروع عملیات اجرایی و برنامه زمان بندی اجرایی

با سلام و احترام؛

بازگشت به نامه شماره مورخ مدیریت آب و خاک و امور فنی و مهندسی سازمان مبنی بر اعلام آن دستگاه به عنوان مشاور ناظر مرتبط با طرح آبیاری آقای/خانم/شرکت با کد پروژه شهرستان واقع در روستای با مساحت هکتار، به استحضار می رساند عملیات اجرایی طرح با توجه به صورتجلسه تحویل زمین پیوست، از تاریخ / / ۱۴ شروع و واحد اجرایی این شرکت در محل حاضر خواهد شد. خواهشمند است دستور فرمائید کارشناس ناظر آن مشاور در آن تاریخ به محل اجرای طرح اعزام گردد. همچنین جدول زمان بندی برنامه اجرایی برای بررسی و تأیید به پیوست تقدیم می گردد.

شرکت پیمانکار

رونوشت:

-مدیریت محترم آب و خاک و امور فنی مهندسی برای استحضار

-مدیریت محترم شهرستان..... برای استحضار

- آقا/خانم/شرکت (متقاضی) برای استحضار

فرم شماره (۱۲): گزارش بررسی لوازم و تجهیزات و عملیات اجرایی توسط مشاور ناظر

مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان.....

موضوع: گزارش بررسی لوازم و تجهیزات و عملیات اجرایی توسط مشاور ناظر

با سلام و احترام؛

پیرو بازدید مورخ / / ۱۴، از طرح سامانه های نوین آبیاری آقای/ خانم/ شرکت با کد پروژه به استحضار می رساند عملیات اجرایی طرح از کیفیت و کمیت لازم برخوردار است / نیست که شرح آن به پیوست گزارش های نظارتی الف و ب تقدیم می گردد.

* همچنین با عنایت به بررسی به عمل آمده آزادسازی کمک های بلاعوض دولتی از محل اعتبارات مصوب طرح نزد موسسه عامل به شرح زیر مورد تأیید این مشاور میباشد. ضمناً کلیه فاکتورها از نظر قیمت، کیفیت و مقدار بررسی شده، و به تأیید این مشاور و همچنین شرکت پیمانکار و متقاضی رسیده است که اصل آنها به پیوست تقدیم می گردد.

۱-

۲-

...

شرکت.....

مشاور ناظر

رونوشت:

- مدیر آب و خاک و امور فنی و مهندسی سازمان برای استحضار

- آقا/خانم/شرکت (متقاضی)

تذکر:

- مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان اصل فاکتورهای خرید لوازم و فرم های نظارتی پیوست را ضمن بررسی تأیید می نماید و در صورت ناقص بودن به مشاور ناظر عودت می گردد تا اصلاحات لازم انجام پذیرد.

* ویژه متقاضیان استفاده از تسهیلات/ کمک های بلاعوض دولتی موسسه عامل - حداکثر درصد قابل پرداخت طی مراحل اجرایی کار بر اساس جدول زیر می باشد.

* پیشنهاد آزادسازی سهم مشارکت بهره بردار در صورت نقدی بودن متناسب با آزادسازی کمک بلاعوض دولت خواهد بود.

ردیف	مراحل اجرایی کار	حداکثر درصد قابل پرداخت
۱	تجهیز کارگاه	۵
۲	عملیات خاکی	۲۰
۳	عملیات اجرایی خطوط اصلی و نصب ایستگاه پمپاژ و کنترل مرکزی	۲۰
۴	عملیات اجرایی خطوط فرعی و لترال ها	۳۰
۵	تست سامانه و خاکریزی روی لوله ها و تحویل موقت	۲۰
۶	تحویل قطعی پروژه	۵
۷	جمع کل	۱۰۰

* براساس ماده ۱۲ دستورالعمل ردیف ۶ جدول فوق صرفاً مربوط به عملیات اجرایی می باشد.

* در صورتیکه حسب نوع روش آبیاری نیازی به اجرای بخشی از هر یک از ردیف های فوق نباشد درصد آن بخش به سایر ردیف ها به تناسب اضافه گردد.

فرم شماره (۱۳): گزارش نظارتی الف

مدیریت آب و خاک و امور فنی و مهندسی سازمان جهاد کشاورزی استان..... پروژه سامانه های نوین آبیاری.....

گزارش بازدید مورخ / / نام متقاضی:..... محل اجرا:..... کد پروژه:..... شماره قرارداد:.....	
نام پیمانکار:..... نام مشاور:..... نام بازدید کننده:..... سمت:.....	
ارزیابی پیمانکار: پیمانکار: حضور دارد O حضور ندارد O وضعیت تجهیز کارگاه: عالی O خوب O متوسط O ضعیف O زمان بندی: رعایت می شود O رعایت نمی شود O رعایت معیارهای فنی: عالی O خوب O متوسط O ضعیف O وضعیت کارگاه: فعال O نیمه فعال O تعطیل O	
۱- تجهیز کارگاه ۲- گچ ریزی خطوط اصلی و فرعی ۳- کانال کنی و حفر ترانشه ۴- ریشه نمودن لوله ها و نصب اتصالات خطوط اصلی و فرعی ۵- احداث حوضچه و تأسیسات پمپاژ و ایستگاه کنترل مرکزی در طرح آبیاری قطره ای ۶- تست سیستم و رفع نشتی و بازشدن احتمالی اتصالات ۷- ریختن خاک سرندی روی لوله ها و خاک ریزی نهایی ۸- تست نهایی به مدت حداقل ۴۸ ساعت ۹- تحویل موقت پروژه	نتیجه بررسی بازدید کننده: ۱..... ۲..... ۳..... ۴..... ۵..... ۶..... ۷..... ۸..... پیمانکار مکلف به رفع نواقص مندرج بر اساس دستور ناظر می باشد.
نواقص اعلام شده قبلی که تا کنون اصلاح نشده است: ۱. ۲. ۳.	
پیشنهادات:	کروکی راه دسترسی به محل اجراء طرح: مهر و امضاء مشاور
شماره :	

فرم شماره (۱۴): گزارش نظارتی ب

گزارش نظارتی سامانه های نوین آبیاری..... تاریخ / / ۱۴ (در دست اجرا O کل عملیات اجرایی به اتمام رسیده O شروع نشده O متوقف O)					
مراحل انجام کار	امتیاز حداکثر پیشرفت کار	جزئیات اجرایی	امتیاز از ۱۰۰ برای کیفیت اجرا	میزان پیشرفت کار	توضیحات
تجهیز کارگاه O انجام شده O انجام نشده	۵	- رعایت مسائل ایمنی و انضباط کارگاهی - وجود دفاتر و پشتیبانی - وجود نقشه، مشخصات و برنامه زمان بندی - وجود ماشین آلات متناسب یا ویژه - حضور مستمر ناظر پروژه - استفاده از کارگران ماهر دارای کارت مهارت فنی			
مصالص پای کار وجود دارد O وجود ندارد O	۴۰	- کیفیت لوازم: لوله و اتصالات پلی اتیلن، لوازم چدنی، پمپ و الکتروپمپ، لوازم ایستگاه کنترل مرکزی، شن و ماسه و سیمان. - نحوه انبار کردن مصالح			
عملیات خاکی O کانال کنی و حفر تراشه O شروع نشده O در دست اجرا O انجام یافته	۲۰	- وجود رفراانس ها و بنچ مارکها طبق نقشه - کنترل پروفیل طولی خطوط اصلی و فرعی - تمیز نمودن مسیر حفر ترانشه و گچ ریزی - انجام صحیح عملیات حفر ترانشه طبق نقشه اجرایی - رعایت عمق و عرض مناسب ترانشه و رگلاژ کف ترانشه در خطوط اصلی و فرعی			
عملیات اجرایی O نصب خطوط اصلی و فرعی و اتصالات O شروع نشده O در دست اجرا O انجام یافته	۱۰	- رعایت اصولی فنی، معیارها و ضوابط اجرایی طرح های سامانه های نوین آبیاری. - جوشکاری مناسب لوله های پلی اتیلن و نصب دقیق و مناسب اتصالات - بتن ریزی اطراف رایزرها و شیر فلکه ها. - نصب صحیح کمر بند و عمود بودن رایزرها - رعایت اصول فنی در ابنیه های فنی (دریچه شیر فلکه های برداشت آب و بتن ریزی زیر رایزرها)			
نصب ایستگاه پمپاژ و ایستگاه کنترل مرکزی O شروع نشده O در دست اجرا O انجام یافته	۱۵	- کنترل نوع پمپ و الکتروموتور و لوازم ایستگاه کنترل مرکزی در طرح های آبیاری قطره ای - رعایت اصولی فنی کوپلینگ پمپ و الکتروپمپ و نصب قطعات مختلف ایستگاه پمپاژ و کنترل مرکزی - رعایت اصول بتن ریزی، عمل آوری آن در اجرای فونداسیون ایستگاه پمپاژ، ایستگاه کنترل مرکزی - احداث حوضچه پمپاژ، دریچه های آبیگری توسط شیر فلکه ها و بتن ریزی زیر رایزرها			
O تست سامانه و خاک ریزی روی لوله ها	۱۰	- تست سامانه و کنترل فشار سامانه در ایستگاه پمپاژ، ایستگاه کنترل مرکزی و لوله ها. - کنترل فشار کارکرد آبپاش ها، نحوه پاشش و همپوشی آنها - کنترل ارتفاع خاک سرنبدی روی لوله ها و اتصالات - کنترل خاک ریزی نهایی و تراکم آن بر روی لوله ها و اتصالات			
	۰	نتیجه ارزیابی تا تاریخ بازدید ⇐			

فرم شماره (۱۵): اعلام اتمام طرح و درخواست تحویل موقت

مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان.....

موضوع: اعلام اتمام طرح و درخواست بازدید برای تنظیم صورتجلسه تحویل موقت

با سلام و احترام

با عنایت به اینکه طرح سامانه های نوین آبیاری آقای/ خانم/ شرکت، با کدپروژه واقع در روستای با مساحت هکتار، به اتمام رسیده است و آماده ی تحویل موقت به نامبرده می باشد، خواهشمند است نسبت به هماهنگی با سایر مراجع ذیربط در این خصوص اقدام نمایید. همچنین به پیوست صورت وضعیت، نقشه ازبیلت و اتمام عملیات اجرایی و تایید امکان انجام صورتجلسه تحویل موقت توسط مشاور ناظر، برای استحضار و بررسی نمایندگان حاضر در جلسه تحویل موقت ارسال تقدیم می گردد.

شرکت پیمانکار

رونوشت:

-مدیریت محترم آب و خاک و امور فنی مهندسی برای استحضار

-مشاور ناظر برای استحضار

-آقای/ خانم/ شرکت (متقاضی) برای استحضار

فرم شماره (۱۶): درخواست حضور کارشناس مدیریت به منظور تنظیم صورتجلسه تحویل موقت

مدیریت محترم آب و خاک و امور فنی و مهندسی استان

موضوع: درخواست حضور کارشناس به منظور تنظیم صورتجلسه تحویل موقت

با سلام و احترام

پیرو نامه شماره..... مورخ / / ۱۴، شرکت پیمانکاری،..... در خصوص اعلام اتمام طرح
آقای / خانم / شرکت (متقاضی).....، با کد پروژه.....واقع در روستای با مساحت
..... هکتار، در نظر است جلسه تحویل موقت پروژه در مورخ / / ۱۴، ساعت, با حضور متقاضی، مدیریت جهاد کشاورزی
شهرستان، شرکت پیمانکار، مشاور ناظر پروژه و کارشناس آن مدیریت، در محل پروژه تشکیل گردد. خواهشمند است دستور فرمایید
کارشناس محترم آن مدیریت در تاریخ مقرر، حضور به هم رسانند.

مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان

رونوشت:

- مشاور ناظر پروژه برای حضور و تنظیم صورتجلسه
- پیمانکار برای حضور و تنظیم صورتجلسه
- متقاضی برای حضور و تنظیم صورتجلسه

فرم شماره (۱۷): صورتجلسه تحویل موقت طرح سامانه های نوین آبیاری

کد پروژه: نام بهره بردار: مشخصات جغرافیایی منبع آب یا ایستگاه پمپاژ یا استخر* پروژه (UTM):
 استان: شهرستان: دهستان: روستا:
 شرکت طراح: پیمانکار طرح:
 مشاور ناظر: تصویب کننده طرح:

مشخصات فیزیکی طرح	مشخصات مالی طرح (ریال)
نوع سامانه :	کمک بلاعوض دولتی:
مساحت زیر پوشش (به تفکیک سیستم):	وام بانکی از محل تبصره:
تولید کنندگان لوازم و تجهیزات اصلی:	به مبلغ : ریال
نوع پمپ و دبی و کارخانه سازنده:	سهم آورده شخصی:
نوع محصول:	جمع کل هزینه اجرای طرح**:
درصد پیشرفت فیزیکی: ۱۰۰ درصد	درصد پیشرفت مالی:

* از بین منبع آب، ایستگاه پمپاژ و استخر UTM نزدیکترین نقطه به مزرعه مد نظر می باشد.

** صورت وضعیت قطعی در قالب مبلغ مصوب کمک بلاعوض دولتی حداکثر تا یکماه پس از تاریخ این صورتجلسه می بایست ارائه گردد.

نکته: نقشه چون ساخت (ازبیل) تهیه شده توسط پیمانکار (دارای مشخصات جغرافیایی UTM) به پیوست می باشد.

در تاریخ / / ، طرح فوق الذکر در محل مورد بازدید قرار گرفت و پس از تطبیق آن با مشخصات مندرج در طرح مصوب و بازدید از ایستگاه پمپاژ، خطوط آبرسان و اصلی، و راه اندازی سامانه نوین آبیاری، به بهره بردار تحویل گردید. ضمناً صورتجلسه آموزش های اولیه به متقاضی به پیوست می باشد.

متقاضی (بهره بردار) نام و نام خانوادگی امضاء و اثر انگشت

پیمانکار نام و نام خانوادگی امضاء و مهر شرکت

ناظر پروژه (نماینده مشاور ناظر) نام و نام خانوادگی امضاء

مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان یا نماینده وی نام و نام خانوادگی امضاء

مدیریت آب و خاک و امور فنی و مهندسی استان یا نماینده وی نام و نام خانوادگی امضاء

توجه: ضرورت دارد آمار فوق الذکر با اطلاعات ارسالی در سامانه یکی باشد.

پیوست فرم شماره (۱۷): صورتجلسه تاییدیه آموزش بهره برداری و نگهداری سامانه آبیاری اجراء شده به بهره بردار

نام طرح: شهرستان: روستا: مختصات منبع آب (UTM):
مساحت: سیستم آبیاری: تاریخ تکمیل فرم:

الف: ایستگاه فیلتراسیون

- ۱- آموزش بهره بردار با نحوه راه اندازی و بهره برداری فیلتراسیون ، نحوه شناسایی و رفع مسائل محتمل (نظیر انسداد، افت فشار نامعقول و غیره)
 آشنایی دارد ☐ آشنایی ندارد ☐ آموزش لازم داده شد ☐
- ۲- آشنایی بهره بردار با نحوه نگهداری و سرویس های دوره ای ایستگاه فیلتراسیون (شستشو و ...)
 آشنایی دارد ☐ آشنایی ندارد ☐ آموزش لازم داده شد ☐
- ۳- آشنایی بهره بردار با لزوم اسیدشویی در طرح
 آشنایی دارد ☐ آشنایی ندارد ☐ طرح حاضر نیازی به اسیدشویی ندارد ☐ آموزش لازم داده شد ☐
- ۴- آشنایی بهره بردار با نحوه کودآبیاری در طرح
 آشنایی دارد ☐ آشنایی ندارد ☐ طرح حاضر فاقد تانک کودآبیاری است ☐ آموزش لازم داده شد ☐

ب: ایستگاه پمپاژ:

- ۱- آموزش بهره بردار با نحوه صحیح بهره برداری، مسائل محتمل (نظیر عدم مکش و یا پمپاژ، خوردگی، افت فشار و دبی و ایجاد صدای نامعقول و غیره) و نحوه شناسایی آنها در زمینه ایستگاه پمپاژ
 آشنایی دارد ☐ آشنایی ندارد ☐ آموزش لازم داده شد ☐
- ۲- آشنایی بهره بردار با نکات اولیه راه اندازی و توقف کار ایستگاه پمپاژ (نظیر نحوه راه اندازی سیستم، کنترل ضربه قوچ و غیره)
 آشنایی دارد ☐ آشنایی ندارد ☐ آموزش لازم داده شد ☐
- ۳- آشنایی بهره بردار با مشخصات ایستگاه پمپاژ (کارخانه تامین کننده، اجزای ایستگاه پمپاژ و ...)
 آشنایی دارد ☐ آشنایی ندارد ☐ آموزش لازم داده شد ☐
- ۴- آشنایی بهره بردار با نحوه نگهداری و سرویس های دوره ای ایستگاه پمپاژ (چک ها و سرویس های مورد نیاز روزانه، هفتگی و ماهیانه و ...)
 آشنایی دارد ☐ آشنایی ندارد ☐ آموزش لازم داده شد ☐
- ۵- آشنایی بهره بردار با مسائل ایمنی مربوط به برق
 آشنایی دارد ☐ ندارد آشنایی ☐ آموزش لازم داده شد ☐
- ۶- آشنایی بهره بردار با نحوه بهره برداری صحیح و مسائل محتمل در بخش الکتریکال (شامل اتصالی، پریدن فیوز، عدم کار سیستم و افزایش هزینه برق و غیره)
 آشنایی دارد ☐ ندارد آشنایی ☐ آموزش لازم داده شد ☐

ج: شبکه آبیاری

- ۱- آشنایی بهره بردار با نشانه های کارکرد مناسب شبکه (میزان دبی دریافتی از خروجی ها، تعداد خروجی های باز در هر شیفت)
 آشنایی دارد ☐ آشنایی ندارد ☐ آموزش لازم داده شد ☐
 - ۲- آشنایی بهره برداری با مشخصات اجزای شبکه آبیاری (قطر و نوع لوله ها، قطره چکانها، آبپاشها و لوله های تیپ و غیره)
 آشنایی دارد ☐ آشنایی ندارد ☐ آموزش لازم داده شد ☐
 - ۳- آشنایی بهره بردار با مسائل محتمل و نحوه شناسایی آنها در شبکه آبیاری (عدم تامین فشار یا دبی مورد نیاز، گرفتگی و انسداد، نشی ها و غیره)
 آشنایی دارد ☐ آشنایی ندارد ☐ آموزش لازم داده شد ☐
 - ۴- تسلط بهره بردار با شیفت بندی یا برنامه آبیاری مدون در طراحی
 تسلط کامل ☐ آشنایی جزئی ☐ از شیفت بندی اطلاعی ندارد ☐ آموزش لازم داده شد ☐
 - ۵- آشنایی بهره بردار با نحوه باز و بسته کردن شیرها برای تعویض شیفت و یا تعمیرات
 آشنایی دارد ☐ آشنایی ندارد ☐ آموزش لازم داده شد ☐
- موارد دیگر لازم به ذکر مرتبط با آموزش بهره بردار:

طبق موارد فوق امکان بهره برداری و نگهداری از طرح توسط متقاضی (بهره بردار) فراهم می باشد.

متقاضی (بهره بردار).....	نام و نام خانوادگی	امضاء و اثر انگشت
پیمانکار.....	نام و نام خانوادگی	امضاء و مهر شرکت
ناظر پروژه (نماینده مشاور ناظر).....	نام و نام خانوادگی	امضاء
مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان یا نماینده وی.....	نام و نام خانوادگی	امضاء
مدیریت آب و خاک و امور فنی و مهندسی استان یا نماینده وی.....	نام و نام خانوادگی	امضاء

فرم شماره (۱۸): درخواست تحویل قطعی مطابق مفاد بند ۳-۱۰

مدیرمحترم جهاد کشاورزی شهرستان

موضوع : درخواست بازدید برای تنظیم صورتجلسه تحویل قطعی

با سلام و احترام؛

پیرو صورتجلسه تحویل موقت مورخ / / ۱۴ سیستم آبیاریآقای/ خانم/ شرکت با کد پروژه واقع در روستای با مساحت هکتار و گذشت یکسال از شروع بکار، سیستم مذکور آماده تحویل قطعی به نامبرده می باشد، خواهشمند است نسبت به هماهنگی با سایر مراجع ذیربط در این خصوص اقدام نمایید. همچنین به پیوست صورتجلسه تاییدیه آموزش بهره برداری و نگهداری سامانه به متقاضی، تقدیم می گردد.

شرکت پیمانکار

رونوشت :

- مدیریت محترم آب و خاک و امور فنی مهندسی برای استحضار
- مشاور ناظر..... برای استحضار
- متقاضی برای استحضار

فرم شماره (۱۹): درخواست حضور کارشناس مدیریت به منظور تنظیم صورتجلسه تحویل قطعی

مدیر محترم آب و خاک و امور فنی و مهندسی سازمان

موضوع: درخواست حضور کارشناس به منظور تنظیم صورتجلسه تحویل قطعی

با سلام و احترام

پیرو صورتجلسه تحویل موقت مورخ / / ۱۴ طرح سامانه نوین آبیاری..... آقای/ خانم/ شرکت (متقاضی)..... با کد پروژه واقع در شهرستان روستای..... با مساحت هکتار و پیرو نامه شماره..... مورخ / / ۱۴ شرکت پیمانکاری در خصوص درخواست تحویل قطعی طرح به بهره‌بردار و با عنایت به گذشت یک سال از زمان شروع بکار سیستم، در نظر است جلسه تحویل قطعی پروژه در مورخ / / ۱۴، ساعت با حضور متقاضی، مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان، شرکت پیمانکار، مشاور ناظر پروژه، و کارشناس آن مدیریت در محل پروژه تشکیل گردد. خواهشمند است دستور فرمایید کارشناس محترم آن مدیریت در تاریخ مقرر حضور بهم رسانند.

مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان

رونوشت:

مشاور ناظر پروژه برای حضور و تأیید صورتجلسه

پیمانکار برای حضور و تأیید صورتجلسه

متقاضی برای حضور و تأیید صورتجلسه

فرم شماره (۲۰): صورتجلسه تحویل قطعی طرح سامانه های نوین آبیاری

کد پروژه: نام بهره بردار:
 مشخصات جغرافیایی منبع آب یا ایستگاه پمپاژ یا استخر* پروژه (UTM):
 استان: شهرستان: دهستان: روستا:
 شرکت طراحی: پیمانکار طرح:
 مشاور ناظر: تصویب کننده طرح:

در مورخ پیرو دعوتنامه شماره مورخ مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان
 و با توجه به صورتجلسه تحویل موقت به شماره مورخ، اعضای کمیسیون متشکل از
 امضا کنندگان ذیل از عملیات اجرایی پروژه به مساحت هکتار بازدید بعمل آوردند که بعد از سپری شدن
 دوره تضمین و پس از بررسی محتویات پرونده چون عیب و نقصی که ناشی از قصور پیمانکار باشد، مشاهده نگردید لذا تحویل قطعی
 گردید.

متقاضی (بهره بردار) نام و نام خانوادگی امضاء و اثر انگشت

پیمانکار نام و نام خانوادگی امضاء و مهر شرکت

ناظر پروژه (نماینده مشاور ناظر) نام و نام خانوادگی امضاء

مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان یا نماینده وی نام و نام خانوادگی امضاء

مدیریت آب و خاک و امور فنی و مهندسی استان یا نماینده وی نام و نام خانوادگی امضاء

** از بین منبع آب، ایستگاه پمپاژ و استخر UTM نزدیکترین نقطه به مزرعه مد نظر می باشد.